

**NOSTETAAN
RIMAA**

Ohjelma osaajapulan helpottamiseksi

Yrittäjien ratkaisuja tuleville päättäjille

Yrittäjät

“Kaikki keinot on otettava käyttöön työperäisen maahanmuuton vauhdittamiseksi!”

Monien muiden länsimaiden tavoin myös Suomi kamppailee osaamisvajeen ja demografisen tilanteen aiheuttamien haasteiden parissa. Alhainen syntyvyys, väestön ikääntyminen ja aivovuoto ovat merkittäviä tekijöitä, jotka jarruttavat talouskasvua. Meillä on hyvä elämänlaatu, erinomainen koulutusjärjestelmä ja kehittynyt teknologiavetoinen talous. Kaikilla tahoilla on kuitenkin vaikeuksia houkutella ja pitää kiinni kansainvälisistä osaajista, koska he törmäävät usein kielimuurin ja perheiden yhdistämisen aiheuttamiin haasteisiin. Uudistuksia on tehty, mutta ne eivät vielä riitä.

Tarvitsemme vähemmän etukäteisvalvontaa ja enemmän jälkikäteis seurantaa, joustavuutta oleskelulupiin, saatavuusharkinnan kokonaisvaltaista purkua ja yritysmuonteisempää toimintaympäristöä. Tämän lisäksi meidän tulee tarkastella uusia keinoja, joilla houkutella huippuosaajia Suomeen.

Suomen on rakennettava jouheva ja tehokas maahantulojärjestelmä, joka myös satsaa asettautumiseen ja kotoutumiseen. Yksi osa ongelmaa on esimerkiksi se, että kansainväliset osaajat eivät jää Suomeen vaan usein muuttavat sellaisiin maihin, joissa heidän perheenjäsenillään on paremmat mahdollisuudet asua ja elää yhdessä. Joissakin maissa kuten esimerkiksi Ruotsissa, Kanadassa ja Australiassa on otettu käyttöön oleskelulupajärjestelmä, jonka avulla vanhemmat voivat liittyä lastensa luo ilman, että paikallista terveydenhuoltojärjestelmää kuormitetaan. Tämä varmistetaan pakollisella sairauskulutvakuutuksella sekä perheen kokonaistulojen tarkistamisella.

Voisiko Suomikin jatkossa tarjota mahdollisuuden kansainvälisten osaajien vanhemmille tulla maahan lastensa kanssa? Ottamalla käyttöön muissa maissa menestyneen mallin voimme luoda ammattitaitoisille maahanmuuttajille ja heidän perheilleen viihtyisemmän ympäristön rakentaa omaa tulevaisuuttaan. Uusia keinoja, joilla houkutella ja pitää palveluksessaan parhaat ja taitavimmat kyvyt eri puolilta maailmaa ja vahvistaa Suomen asemaa innovaatio- ja liiketoimintajohtajana kaivataan juuri nyt!”

Chirag Suthar, 2DS Finland Oy

**NOSTETAAN
RIMAA**

NOSTETAAN
RIMAA

6

Tulevaisuuden Suomi on työnteko- ja opiskelumaa vailla vertaa

Ratkaisuja osaajapulaan

SUOMI ON MONELLA TAPAA ERINOMAINEN valinta sekä työnteko- että opiskelumaana. Meillä on korkea elämänlaatu, hyvä työ- ja yksityiselämän tasapaino, laadukas koulutustarjonta ja turvallinen elinympäristö. Tästä huolimatta emme houkuttele tarpeeksi monia ulkomaalaisia työntekijöitä ja opiskelijoita hakeutumaan Suomeen. Työvoimapulan rinnalla meillä on työttöminä ja työvoiman ulkopuolella satoja tuhansia Suomessa jo asuvia. Tilanne on haasteellinen.

Ikääntyvän väestön kasvaessa ja syntyvyyden laskiessa tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa, laadukasta koulutusta ja elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia joka puolelle Suomea.

Puolet työelämässä olevista on sitä mieltä, että Suomessa tarvitaan lisää ulkomaista työvoimaa, osoittaa Suomen Yrittäjien Työelämägallup. Oleskelulupaprosessin sujuvoittaminen ja työkalut työpaikalle kotimaisten kielten kehittämiseksi ovat vastaajien mielestä tärkeimmät keinot ulkomaisen työvoiman sijoittumiseksi työyhteisöön. Yrittäjät esittää, että Suomi ottaa merkittäviä askeleita työperusteisten maahanmuuttajien houkutteluun ja kotouttamiseen, rakentaa vahvan strategian ulkosuomalaisten paluumuuttoon sekä suuntaa julkisia resursseja koulutukseen ja tutkimukseen. Mitä korkeampi osaamisen taso on, sitä enemmän saadaan irti myös tutkimus- ja kehitysinvestoinneista. Mitä toimivampi ja vastaanottavampi maahanmuuttojärjestelmä on, sitä enemmän Suomi houkuttelee ihmisiä töihin ja yrittämään.

Seuraavan hallituksen on siirryttävä strategiapapereista toimintamallien ja rakenteiden uudistamiseen, jotta Suomeen on kannattavaa tulla muiden verrokkimaiden sijaan, ja tehtävä merkittäviä koulutuspoliittisia uudistuksia, jotta osaamistaso vahvistuu ja vastaa tulevaisuuden työelämän odotuksia.

Yrittäjien ratkaisuja:

- Annetaan lukukausimaksuille osittainen vero- vähennysoikeus, kun ulkomaiset opiskelijat jäävät Suomeen töihin.
- Rakennetaan oma strategia paluumuuttajien houkutteluun sekä selkeä palvelupolku heidän integroimisekseen.

- Helpotetaan sujuva siirtyminen eri oleskelulupamuotojen välillä. Mahdollistetaan yrittäjätyö työntekoon oikeuttavan oleskeluluvan puitteissa ja lisätään mahdollisuutta tehdä palkkatyötä yrittäjän oleskeluluvalla.
- Myönnetään jokaiselle korkeakoulusta valmistuneelle ulkomaalaiselle automaattisesti pysyvä oleskelulupa.
- Vakiinnutetaan Talent Boost -toiminta ja vahvistetaan Team Finland -työtä.
- Vahvistetaan erityisesti työllistymisen painoarvoa rahoitusmalleissa ja oppilaitosten tukea työpaikalla oppimiseen.
- Varmistetaan oppi- tai koulutussopimusmuotoiseen koulutukseen riittävät tuki- ja ohjausresurssit erityisesti nuorten koulutuksessa.
- Lisätään tuloksellisuuden painoarvoa ammatillisen koulutuksen rahoituksessa ja palataan reformin yhteydessä sovittuun rahoitusrakenteeseen.
- Rakennetaan siltä TKI-toiminnasta jatkuvaan oppimiseen ohjelmavalmistelulla yritysten ja oppilaitosten yhteistyössä.

**NOSTETAAN
RIMAA**

Yrittäjien ratkaisuja:

- Käynnistetään korkeakoulujen oppisopimustyyppinen järjestelmä edistämään työelämässä olevien osaamisen kehittämistä.
- Kehitetään yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistoiminnan muotoja siten, että ne kannustavat korkeakoulusektoreita järkevään ja tasapainoiseen lähentymiseen ja vahvistavat molempien vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Tehdään tarvittaessa muutoksia korkeakoulutuksen lainsäädäntöön.
- Otetaan lukukausimaksu käyttöön niillä opiskelijoilla, jotka suorittavat toista samantasoista korkeakoulututkintoa.
- Mahdollistetaan joustavasti tutkinnon osien ja näitä pienempien kokonaisuuksien suorittaminen työn ja yrittäjyyden ohessa.
- Mahdollistetaan yrittäjien erikoistumiskoulutukset.

- Otetaan käyttöön sähköinen tunnistautumismahdollisuus oleskeluluvan hakumenettelyssä niissä maissa, joissa se voidaan luotettavasti järjestää. Selvitetään mahdollisuudet hyödyntää EU:n muiden jäsenvaltioiden tunnistetietoja lupaprosesseissa.
- Digitalisoidaan ja automatisoidaan käsittelyprosessit mahdollisimman pitkälle.
- Uudistetaan ulkomaalaislain työntekoon oikeuttavien oleskelulupien järjestelmä. Siirretään ulkomaalaisvalvonnan painopistettä etukäteisvalvonnasta jälkivalvontaan.
- Lisätään peruspalvelujen kuten varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä hallinnollisten digitaalisten viranomaispalvelujen saatavuutta englanniksi.
- Mahdollistetaan maahanmuuttajille englanninkielinen kotoutumiskoulutus, jotta kotoutuminen ja työllistyminen nopeutuu.

- Lisätään englanninkielisten tutkintojen järjestämisiluvia yrittäjyyden ammattitutkintoon ja pahiten työvoimapulasta kärsivien alojen ammatillisen koulutuksen eri tutkintoihin siten, että niitä on kattavasti tarjolla koko maassa.
- Arvioidaan yrittäjän oleskeluluvan kriteerien tarkoituksenmukaisuutta. Lisätään yrittäjyyden ymmärrystä lupaviranomaisissa.

**NOSTETAAN
RIMAA**

NOSTETAAN RIMAA

"Me nostamme rimaa työllistämällä Suomessa asuvia kansainvälisiä osaajia heidän osaamistaan vastaaviin tehtäviin. Samalla autamme kansainvälistyviä yrityksiä löytämään uudenlaista, usein yrityksiltä piilossa olevaa osaamista. Olemme todella ylpeitä kansainvälisistä osaajistamme ja heitä työllistävästä yrityksistä." **Johanna Korpia, yrittäjä, Pointer Potential Oy**

"Olemme nostaneet rimaa kehittämällä ja pilotoimalla erilaisia monikielisen viestinnän jakelumuotoja Vakka-Suomessa. Suomi monikielistyy tulevaisuudessa ja on strategisesti järkevää lisätä monikielistä viestintää niin yritysten kuin julkisten tahojenkin suunnalta." **Granger Simmons, Simmons Foods Oy, VakkaViestintä, Pink Vanilla American Bakery, Sweetie Pies Homemade Drinks, kaupunginvaltuuston jäsen (Uusikaupunki)**

"Mitä huomenna tarvitaan? Ihminen on tärkein. Saavutamme tavoitteet, kun keskitymme asiakkaiden ja työntekijöiden tarpeisiin. Tehdään joka päivä hommia vähän fiksummin kuin eilen – Nostetaan rimaa." **Pia Hirvonen, yrittäjä, Kumppania Oy, Suomen Yrittäjien osaamisvaliokunnan puheenjohtaja**

**NOSTETAAN
RIMAA**

Yrittäjät